

Anonymizovaná verze

Překlad

C-206/19 - 1

Věc C-206/19

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

5. března 2019

Předkládající soud:

Administratīvā rajona tiesa (Lotyšsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

28. února 2019

Žalobkyně:

SIA KOB

Žalovaná:

Madonas novada pašvaldības Administratīvo aktu strīdu komisija

(omissis)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA RĪGAS TIESU NAMS

(správní soud prvního stupně se sídlem v Rize, Lotyšsko)

ROZHODNUTÍ

V Rize dne 28. února 2019

Administratīvā rajona tiesa (správní soud prvního stupně, Lotyšsko) (omissis)

[složení předkládajícího soudu] (omissis)

po posouzení žaloby, kterou se SIA KOB domáhá zrušení rozhodnutí Madonas novada pašvaldības Administratīvo aktu strīdu komisija (odvolací komise odboru

správního řízení Městského úřadu v Madoně, Lotyšsko) č. 5/2018 (*omissis*) ze dne 6. dubna 2018 pro rozpor s právem, v písemné části řízení uvádí následující

zjištění

Skutkové okolnosti a dosavadní průběh řízení

[1] Žalobkyně, SIA KOB, je obchodní společnost zapsaná do rejstříku v Lotyšské republice, předmětem jejíž obchodní činnosti je pěstování obilovin (vyjma rýže), luskovin a olejnatých semen. Jediným členem představenstva žalobkyně s oprávněním samostatně jednat za společnost je VP, státní příslušník Spolkové republiky Německo. Akcionáři žalobkyně, kteří vlastní podíly v této společnosti, jsou tři kapitálové společnosti zapsané do rejstříku v Lotyšské republice, a sice SIA FLAXAN 1, SIA RSSK a SIA SARE 1, jejichž akcionáři mají státní příslušnost Spolkové republiky Německo. Skutečnými vlastníky společnosti SIA KOB jsou VP a ZT, státní příslušníci Spolkové republiky Německo.

Dne 10. ledna 2018 uzavřela SIA KOB kupní smlouvu na nemovitost, jejímž předmětem bylo nabytí pozemku o rozloze 8,10 ha.

Podle příslušných ustanovení Likums „Par zemes privatizāciju lauku apvidos“ (zákon o privatizaci půdy ve venkovských oblastech) a Ministru kabineta 2014. gada 2. decembra noteikumi Nr. 748 „Noteikumi par darījumiem ar lauksaimniecības zemi“ (nařízení vlády č. 748 ze dne 2. prosince 2014, o transakcích souvisejících se zemědělskou půdou) musí kupující v souvislosti s takovou transakcí podat k místnímu orgánu do 30 dnů od uzavření smlouvy žádost o povolení nabytí vlastnické právo k pozemku a předložit všechny potřebné podklady.

Odvolací komise odboru správního řízení Městského úřadu v Madoně – po posouzení žádosti žalobkyně – rozhodnutím ze dne 6. dubna 2018 (*omissis*) znemožnila společnosti SIA KOB nabytí zemědělskou půdu do vlastnictví.

Pro účely zamítnutí její žádosti vyšla žalovaná ze skutečnosti, že žalobkyně nepředložila osvědčení o registraci občana Unie ani doklad o znalosti úředního jazyka na úrovni odpovídající alespoň úrovni B2, což jsou podmínky vyžadované článkem 28.¹ prvním pododstavcem bodem 2 písm. f) zákona o privatizaci půdy ve venkovských oblastech.

Proti tomuto zamítavému rozhodnutí podala žalobkyně k Administratīvā rajona tiesa (správní soud prvního stupně) správní žalobu, kterou se domáhala zaprvé přijetí správního aktu, jímž bude její žádosti vyhověno, tj. rozhodnutí povolujícího společnosti SIA KOB nabytí do vlastnictví zemědělskou půdu, a zadruhé zrušení rozhodnutí odvolací komise odboru správního řízení Městského úřadu v Madoně ze dne 6. dubna 2018 (*omissis*) pro rozpor s právem.

V této žalobě SIA KOB tvrdí, že existuje rozpor mezi normami mezinárodního práva obsaženými v člancích 18, 49 a 63 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) a v článku 45 Listiny základních práv Evropské unie na straně jedné a normami lotyšského vnitrostátního práva obsaženými v článku 28.¹ prvním pododstavci bodě 2 písm. f) zákona o privatizaci půdy ve venkovských oblastech na straně druhé. Podle žalobkyně to představuje diskriminaci na základě státní příslušnosti.

Žalovaná (*omissis*) s těmito nároky nesouhlasí a odkazuje na článek 345 SFEU, který stanoví, že Smlouva o Evropské unii ani Smlouva o fungování Evropské unie se nijak nedotýkají úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech, takže členské státy mohou ve svých vnitrostátních právních řádech zavést takovou úpravu vlastnictví, která stanoví opatření omezující nabývání zemědělské půdy do vlastnictví, a dosáhnout tak cíle určeného zákonodárcem, jímž je konkrétně chránit prvořadě veřejné zájmy. Omezení jsou přiměřená a žádný rozpor mezi normami vnitrostátního práva a normami mezinárodního práva neexistuje.

Použitelné právní předpisy

Právo Evropské unie

[2] Podle článku 18 SFEU je v rámci použití Smluv, aniž jsou dotčena jejich zvláštní ustanovení, zakázána jakákoli diskriminace na základě státní příslušnosti.

Článek 49 SFEU zakazuje omezení svobody usazování pro státní příslušníky jednoho členského státu na území jiného členského státu. Stejně tak jsou zakázána omezení při zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností státními příslušníky jednoho členského státu usazenými na území druhého státu.

Svoboda usazování zahrnuje přístup k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkon, jakož i zřizování a řízení podniků, zejména společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce, za podmínek stanovených pro vlastní státní příslušníky právem země usazení, nestanoví-li kapitola o pohybu kapitálu jinak.

Článek 63 odst. 1 SFEU stanoví, že v rámci dané kapitoly jsou zakázána všechna omezení pohybu kapitálu a plateb mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi.

Článek 345 SFEU zároveň stanoví, že se Smlouvy nijak nedotýkají úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech.

Lotyšské právo

[3] Článek 28.¹ první pododstavec bod 2 zákona o privatizaci půdy ve venkovských oblastech stanoví, že „strany transakce podle čl. 28 prvního pododstavce tohoto zákona mohou do vlastnictví nabývat zemědělskou půdu a pozemky, u kterých převažující způsob využívání půdy je využívání půdy k zemědělskému využití, což se určí porovnáním rozlohy určené k tomuto

způsobu využívání s celkovou rozlohou pozemků, které jsou předmětem dané transakce a spadají do jiných kategorií využívání půdy, nebo s rozlohou konkrétního pozemku, který je předmětem transakce, nebo spoluvlastnické podíly k takové půdě (dále jen „zemědělská půda“), [tehdy, pokud jsou takovými stranami] právnické osoby splňující všechny níže stanovené podmínky:

- b) písemně doloží, že k zahájení využívání půdy k zemědělské činnosti dojde v případech, kdy na půdu byly v předchozím roce nebo v běžném roce vypláceny přímé platby, do jednoho roku od jejího nabytí a zajistí se nepřetržitost této činnosti, a v případech, kdy na půdu nebyly v předchozím roce nebo v běžném roce vypláceny přímé platby, do tří let a zajistí se nepřetržitost této činnosti;
- d) jsou s to označit skutečné vlastníky a doložit, že všichni skuteční vlastníci splňují podmínky stanovené v čl. 28 prvním pododstavci bodě 1 tohoto zákona;
- e) celková částka jejich daňových dluhů v Lotyšsku nebo ve státě jejich sídla nepřesahuje 150 eur;
- f) v případech, kdy společník nebo společníci, jejichž celkový podíl na kapitálu s hlasovacím právem představuje v dané společnosti více než jednu polovinu, a všechny osoby s oprávněním jednat za danou společnost mají státní příslušnost jiných členských států Evropské unie, států Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarské konfederace, jsou tito společníci a tyto osoby držitelem osvědčení o registraci občana Unie a dokladu o znalosti úředního jazyka na úrovni odpovídající alespoň úrovni B2.“

Právnická osoba, jejímiž vlastníky a osobami jednajícími za ni jsou státní příslušníci jiných členských států Evropské unie, proto může nabýt zemědělskou půdu do vlastnictví jen tehdy, předloží-li jejich osvědčení o registraci občana Unie a doklad osvědčující jejich znalost úředního jazyka na úrovni odpovídající alespoň úrovni B2.

Osobou s oprávněním jednat za SIA KOB je člen jejího představenstva VP, státní příslušník Spolkové republiky Německo. Stejně jako společník, resp. společníci SIA KOB, jejichž celkový podíl na kapitálu tohoto podniku s hlasovacím právem představuje více než jednu polovinu a jimiž jsou v projednávané věci také státní příslušníci Spolkové republiky Německo, musí i on předložit osvědčení o registraci občana Unie a doklad o znalosti úředního jazyka na úrovni odpovídající alespoň úrovni B2.

Postup k získání osvědčení o registraci občana Unie je upraven v Ministru Kabineta 2011. gada 30. augusta noteikumi Nr. 675 „Kārtība, kādā Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ieeļo un uzturas Latvijas Republikā“ (nařízení vlády č. 675 ze dne 30. srpna 2011, kterým se stanoví postupy v oblasti vstupu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků v Lotyšské republice). Podle článku 25 tohoto nařízení vlády platí, že pokud občan Unie hodlá pobývat v Lotyšské republice po dobu delší tří měsíců počítaných od prvního dne jeho vstupu na území, musí se zaregistrovat u [Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (odbor stātnīho občanství a migrace ministerstva vnitra Lotyšské republiky)] a získat osvědčení o registraci.

Společníci žalobkyně, jejichž celkový podíl na kapitálu SIA KOB s hlasovacím právem představuje více než jednu polovinu, a všechny osoby s oprávněním za ni jednat by tedy mohli získat osvědčení o registraci občana Unie, kdyby hodlali pobývat v Lotyšské republice po dobu delší tří měsíců.

Znalost úředního jazyka odpovídající úrovni B2 znamená, jak stanoví článek 17.4 Ministru kabineta 2009. gada 7. jūlija noteikumi Nr. 733 „Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi“ (nařízení vlády č. 733 ze dne 7. července 2009, o úrovni znalosti úředního jazyka, o postupech přezkušování znalosti úředního jazyka pro účely výkonu povolání nebo funkcí, získání povolení k trvalému pobytu a získání postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropské unii, a o poplatku za vykonání zkoušky jazykových kompetencí v úředním jazyce“), že se dotčená osoba dokáže vyjadřovat k tématům z domácí a profesní oblasti, jasně formulovat a odůvodnit svůj názor, číst texty různého obsahu a porozumět jim, psát dokumenty nezbytné v pracovním prostředí (například osvědčení, shrnutí, protokoly, zprávy, prohlášení atd.) a rozsáhlejší texty k tématům z domácí a profesní oblasti, jakož i zachytit a pochopit promluvy a přednášky v přirozeném tempu řeči a z různých oblastí.

Důvody pro pochybnosti o výkladu právní úpravy Evropské unie

[4] Svoboda usazování, kterou článek 49 SFEU přiznává občanům Evropské unie, přináší těmto občanům přístup k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkon, jakož i zřizování a řízení podniků za stejných podmínek, jako jsou podmínky stanovené právními předpisy členského státu usazení pro jeho vlastní státní příslušníky. Podle ustálené judikatury je tak cílem článku 49 SFEU zajistit právo na národní zacházení každému státnímu příslušníkovi členského státu, který se usadí v jiném členském státě, aby zde vykonával samostatnou výdělečnou činnost, a zakazuje jakožto omezení svobody usazování jakoukoli diskriminaci na základě státní příslušnosti vyplývající z vnitrostátních právních předpisů (viz například rozsudky Komise v. Francie, 270/83, EU:C:1986:37, bod 14, a Komise v. Belgie, C-47/08, EU:C:2011:334, bod 80).

I když článek 345 SFEU, na který se odvolává žalovaná (*omissis*) v žalobní odpovědi, vyjadřuje zásadu neutrality Smluv ve vztahu k úpravě vlastnictví uplatňované v členských státech, nevyjímá tento článek úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech ze základních pravidel Smlouvy o FEU [rozsudek ze dne 22. října 2013, *Essent a další*, C-105/12 až C-107/12, EU:C:2013:677, body 29 a 36, jakož i citovaná judikatura, a posudek 2/15 (*Dohoda o volném obchodu se Singapurem*), ze dne 16. května 2017, EU:C:2017:376, bod 107].

I když tedy uvedený článek nezpochybňuje možnost členských států zavést režim nabývání vlastnictví pozemků, který stanoví specifická opatření vztahující se na transakce se zemědělskými a lesnickými pozemky, platí pro takový režim mimo jiné zákaz diskriminace i pravidla týkající se svobody usazování a volného pohybu kapitálu (viz rozsudek ze dne 23. září 2003, *Ospelt a Schlössle Weissenberg*, C-452/01, EU:C:2003:493, bod 24, jakož i citovaná judikatura).

Dne 18. října 2017 bylo zveřejněno Interpretální sdělení Komise o nabývání zemědělské půdy a právu Evropské unie (2017/C 350/05). V bodě 2 písm. a) tohoto sdělení Komise uvádí, že právo nabývat, využívat a zcizovat zemědělskou půdu spadá pod článek 63 SFEU, který zakazuje všechna omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy.

V bodě 3 písm. a) téhož sdělení Komise odkazuje na specifickou povahu zemědělské půdy. Komise v tomto sdělení dále uvádí, že Soudní dvůr Evropské unie uznal specifickou povahu zemědělské půdy a ve svých rozsudcích o nabývání zemědělských nemovitostí uznal řadu cílů veřejné politiky, které mohou v zásadě odůvodnit omezení investic do zemědělské půdy, jako je zachovat tradiční formu obhospodařování zemědělské půdy přímo vlastníky a dbát na to, aby zemědělské statky s pozemky byly obydleny a obhospodařovány převážně jejich vlastníky, udržet ve venkovských oblastech stále obyvatelstvo a podpořit přiměřené využití dostupných pozemků bojem proti tlaku poptávky po těchto pozemcích; zachovat zemědělská společenství, udržet rozdělení vlastnictví pozemků, které umožňuje rozvoj životaschopných zemědělských podniků a správu ploch zeleně a venkova, podporovat rozumné využívání dostupné půdy odoláváním tlaku poptávky po těchto pozemcích, bránit přírodním katastrofám a udržovat a rozvíjet životaschopné zemědělství na základě sociálních faktorů a faktorů územního plánování (což zahrnuje udržování příslušného využívání půdy určené pro zemědělství a pokračování v jejím využívání za vhodných podmínek).

Vzhledem k výše uvedenému má předkládající soud pochybnosti související s uplatněním čl. 28.¹ prvního pododstavce bodu 2 písm. f) zákona o privatizaci půdy ve venkovských oblastech, který stanoví, že právnické osoby, jejichž vlastníci a osoby jednající za ně jsou státní příslušníci jiných členských států Evropské unie, mohou nabýt zemědělskou půdu do vlastnictví jen tehdy, splní-li povinnost spočívající v předložení jejich osvědčení o registraci občana Unie a doklad osvědčující jejich znalost úředního jazyka na úrovni odpovídající alespoň úrovni B2.

Vzhledem k výše uvedenému (*omissis*) je nutné se obrátit na Soudní dvůr Evropské unie. Je rovněž nutné (*omissis*) přerušit řízení do rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie v řízení o předběžné otázce.

V souladu s článkem 267 Smlouvy o fungování Evropské unie (*omissis*) Administrativního rajona tiesa (správní soud prvního stupně)

rozhodl takto:

Soudnímu dvoru Evropské unie se předkládá k rozhodnutí následující předběžná otázka:

Brání unijní právo, a zejména články 18, 49 a 63 SFEU, právní úpravě členského státu, která stanoví, že právnické osoby v případech, kdy společník nebo společníci, jejichž celkový podíl na kapitálu s hlasovacím právem představuje v dané společnosti více než jednu polovinu, a všechny osoby s oprávněním jednat za danou společnost mají státní příslušnost jiných členských států Evropské unie, mohou nabýt zemědělskou půdu do vlastnictví jen tehdy, když předloží jejich osvědčení o registraci občana Unie a doklad osvědčující jejich znalost úředního jazyka na úrovni odpovídající alespoň úrovni B2?

Řízení o správní žalobě ve věci *(omissis)* se do rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie **přerušuje**.

Proti tomuto rozhodnutí nelze podat opravný prostředek.

(omissis)

PRACOVNÍ DOKUMENT